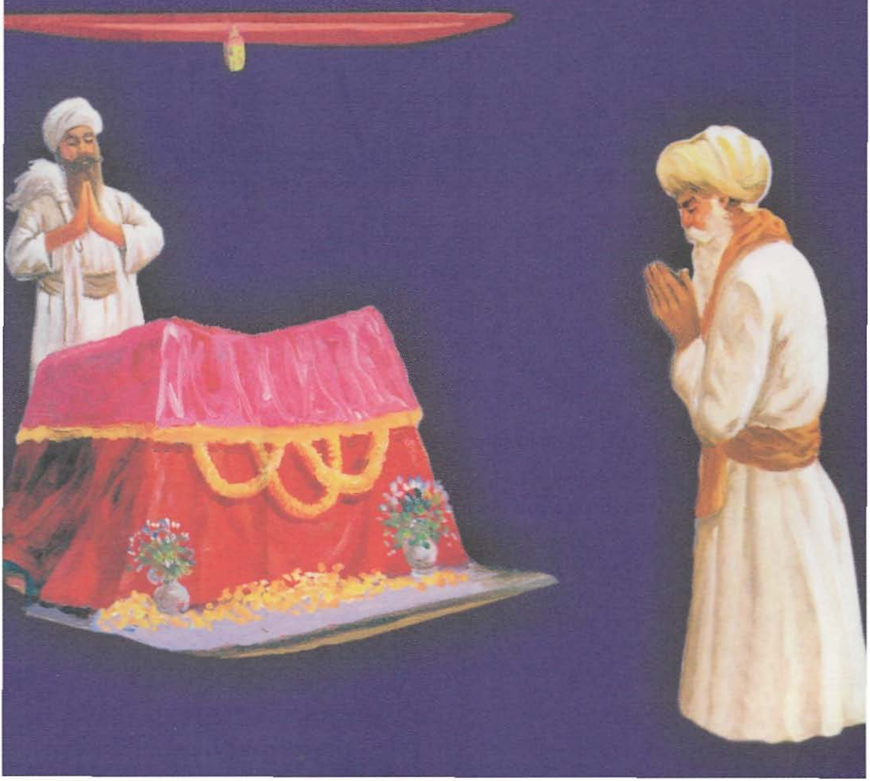
THE SIKH PRAYER

Ardās

Ardās

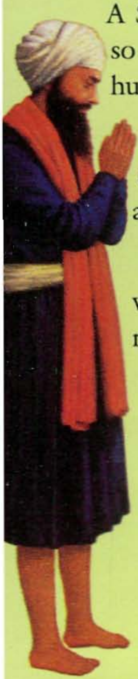
The word 'Ardās' means a petition, a memorial or an address to a superior authority. It is a petition of a soul before the Supreme Lord.

To pray God for uninterrupted fulfillment of every wish is a custom in Sikhism.

It is the hearty prayer which Sikhs, individually or in congregation, recite morning and evening before launching off and after completion of any task.

If the Parkāsh of Gurū Granth Sāhib is not there, the performing of Ardās facing any direction is acceptable.

A Sikh should pray to God before launching off any task, so that one does not feel proud of oneself and acquire humility.

When the mind bows before the All-Powerful Lord and is dependent on His blessings, the said Ardās is accepted.

Ardās is a brief manifestation of the Sikh history in which Gurū Sahib, five beloved ones, Sikh concepts and martyred Sikhs are remembered daily.

ਅਰਦਾਸ

ਅਰਦਾਸ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਰਜ਼ (ਬੇਨਤੀ) ਤੇ ਦਾਸਤ (ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ) ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਬੇਨਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ। ਅਰਦਾਸ ਜੀਵ ਵੱਲੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਕਾਰਜ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੇਵਲ ਕਰਤਾਰ ਅੱਗੇ ਹੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਹੈ।

ਜੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਹਰ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਰਹਿਮਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੋਈ ਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਮੰਗ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਉੱਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੋਵੇ।

ਜਦੋਂ ਮਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਟੇਕ ਕੇ ਉਸਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਅਰਦਾਸ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਰਦਾਸ ਸੰਖੇਪ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਗੁਰੂ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘ-ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਰਦਾਸ

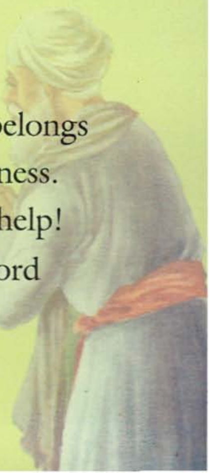
ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗੌਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥
ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗੌਤੀ ਜੀ ਕੀ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥

Ardās

Ik Oankār Vāhigurū jī kī fatahi.
Srī Bhagautī jī sahāi.
Vār Srī Bhagautī jī kī pātshāhī 10.

Prayer

One Universal Creator God; victory belongs
to the Wondrous Destroyer of darkness.
May the might of the All-powerful help!
Ode to his might by the Tenth Lord
(Gurū Gobind Singh).

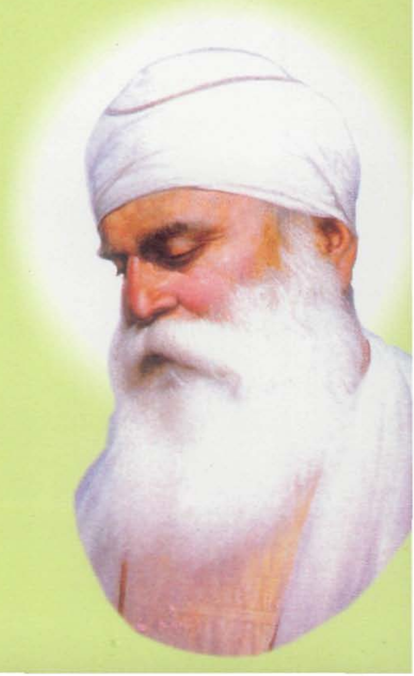

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰਿ ਕੈ
ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈਂ ਧਿਆਇ।

Pritham bhagautī simari kai
Gur Nānak laī̃ dhiāi.

Having first thought of
the Almighty's prowess,
let us think of Gurū Nānak.

ਫਿਰ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ
ਅਮਰਦਾਸੁ ਰਾਮਦਾਸੈ ਹੋਈਂ ਸਹਾਇ।

Phir Aṅgad Gur te
Amardāsu Rāmdāsai hoī sahāi.

Then of Gurū Aṅgad,
Amar Dās and Rām Dās -
may they be our rescuers!

ਅਰਜਨ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਨੋ
ਸਿਮਰੌ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਰਾਇ।

Arjan Harigobind no
simarau Srī Harirāi.

Remember then,
Gurū Arjan,
Hargobind and
Srī Har Rāi.

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਧਿਆਈਐ
ਜਿਸ ਡਿਠੇ ਸਭਿ ਦੁਖ ਜਾਇ।

Sri Harikrishan dhiāīai
jis ḍiṭhe sabhi dukh jāi.

Meditate then on revered
Srī Harkrishan remembering
whom all the suffering vanishes.

ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰਿਐ
ਘਰ ਨਉ ਨਿਧਿ ਆਵੈ ਧਾਇ।
ਸਭ ਥਾਈਂ ਹੋਇ ਸਹਾਇ।

Tegh Bahādar simariai
ghar nau nidhi āvai dhāi.
Sabh thāī hoi sahāi.

Think then of Gurū Tegh Bahādar,
remembrance of whom brings all nine treasures.
He comes to rescue everywhere.

ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ !
ਸਭ ਥਾਈਂ ਹੋਇ ਸਹਾਇ।

Dasvãi pātashāh
Srī Gurū Gobind Singh Sāhib jī !
Sabh thāī̃ hoi sahāi.

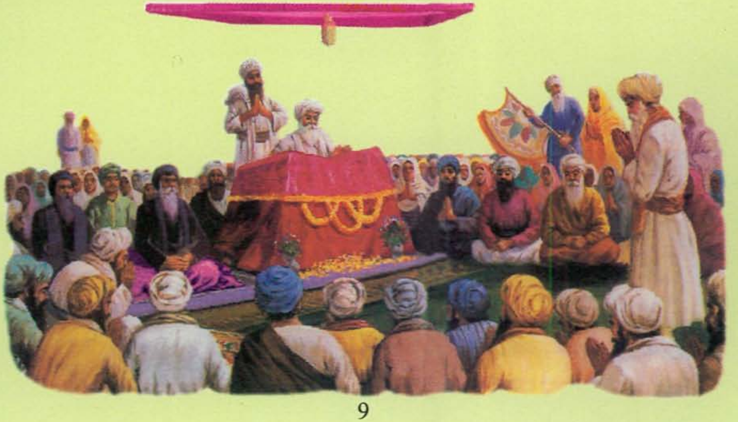
Then of the Tenth Lord,
revered Gurū Gobind Singh Jī !
who comes to rescue everywhere.

ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਜੋਤਿ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ
ਪਾਠ ਦੀਦਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ
ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ !

Dasā̃ pātshāhīā̃ dī joti
Srī Gurū Grañth Sāhib jī de
pāṭh dīdār dā dhiān dhar ke
bolo jī Vāhigurū !

The embodiment of the light of
all ten sovereign lordships, the Gurū Granth -
think of its reading and teachings, and say,
'Vāhigurū (Wondrous Destroyer of darkness)'!

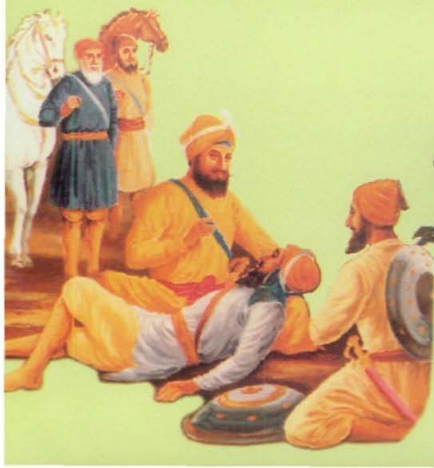
ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ,
ਚੌਹਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ,
ਚਾਲ੍ਹੀਆਂ ਮੁਕਤਿਆਂ,

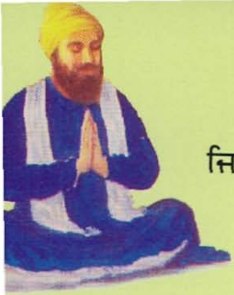
Pañjā̃ piāriā̃,
chauhā̃ sāhibzādiā̃,
chālhīā̃ muktiā̃,

The Five Beloved Ones,
Four Sons of the Tenth Gurū,
Forty Liberated Ones,

ਹਠੀਆਂ, ਜਪੀਆਂ, ਤਪੀਆਂ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਮ ਜਪਿਆ, ਵੰਡ ਛਕਿਆ,

haṭhīā̃, japīā̃, tapīā̃,
jinhā̃ nām japiā, vanḍ chhakiā,

determined ones,
constant repeaters of the Divine Name,
those given to sincere devotion,
those who repeated the Nām,
shared their fare with others,

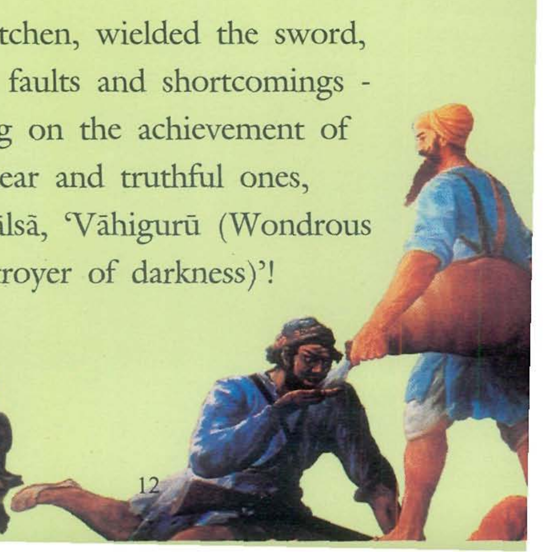

ਦੇਗ਼ ਚਲਾਈ, ਤੇਗ਼ ਵਾਹੀ,
ਦੇਖ ਕੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ,
ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਸਚਿਆਰਿਆਂ
ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ
ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ! ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ !

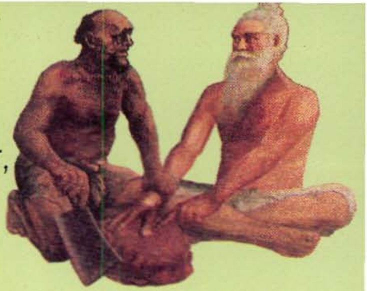
degh chalāī, tegh vāhī,
dekh ke aṇḍiṭh kītā,
tinhā̃ piāriā̃, sachiāriā̃
dī kamāī dā dhiān dhar ke
Khālsā jī ! bolo jī Vāhigurū !

ran free kitchen, wielded the sword,
overlooked faults and shortcomings -
meditating on the achievement of
such dear and truthful ones,
say O' Khālsā, 'Vāhigurū (Wondrous
Destroyer of darkness)'!

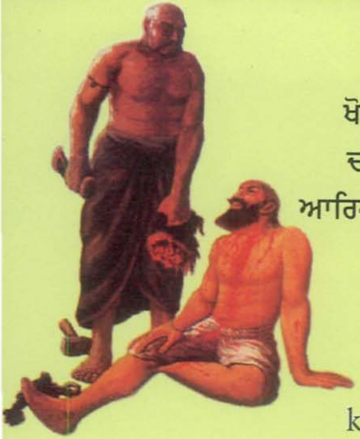
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ
ਧਰਮ ਹੇਤ ਸੀਸ ਦਿਤੇ, ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਾਏ,

Jinhā̃ singhā̃ singhaṇīā̃ ne
dharam het sīs dite,
bañd bañd kaṭāe,

The male and female members of the Khālsā
who laid down their lives in the cause of
dharma (religion and righteousness),
got their bodies dismembered bit by bit,

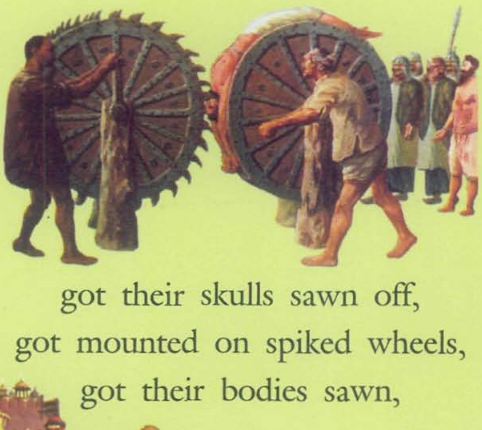

ਖੋਪਰੀਆਂ ਲੁਹਾਈਆਂ,
ਚਰਖੜੀਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ,
ਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਚਿਰਾਏ ਗਏ,

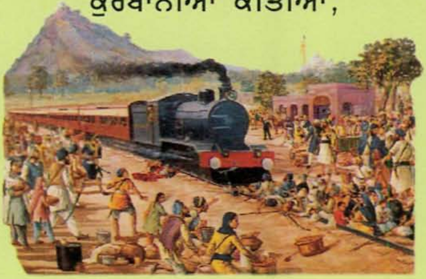
khoparīā̃ luhāīā̃,
charkhaṛīā̃ te chaṛhe,
āriā̃ nāl chirāe gae,

got their skulls sawn off,
got mounted on spiked wheels,
got their bodies sawn,

ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ
ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ,

guruduāriā̃ dī sevā laī
kurbānīā̃ kītīā̃,

made sacrifices in the
service of the shrines (Gurdwārās),

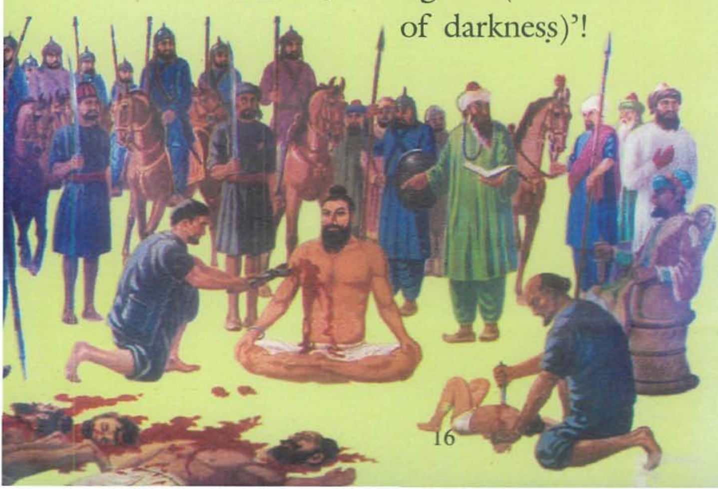

ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ,
ਸਿੱਖੀ ਕੇਸਾਂ ਸੁਆਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬਾਹੀ,
ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ,
ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ! ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ !

dharam nahī hāriā,
sikhī kesā̃ suāsā̃ nāl nibāhī,
tinhā̃ dī kamāī dā dhiān dhar ke,
<u>Kh</u>ālsā jī ! bolo jī Vāhigurū !

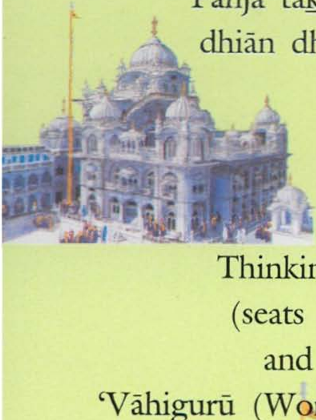
did not betray their faith,
sustained their adherence to the Sikh faith
with sacred unshorn hair uptill their last breath -
meditate on their achievement and say,
O' <u>Kh</u>ālsā, 'Vāhigurū (Wondrous Destroyer
of darkness)'!

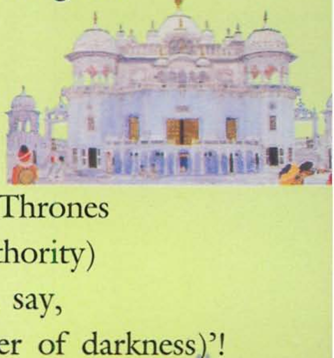

ਪੰਜਾਂ ਤਖ਼ਤਾਂ, ਸਰਬੱਤ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ
ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ, ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ !

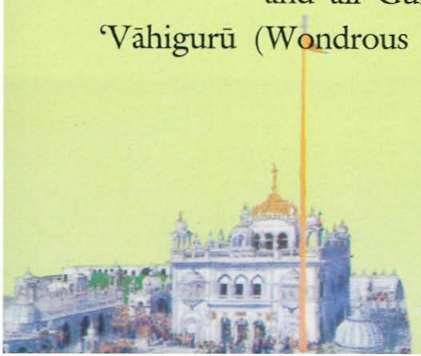

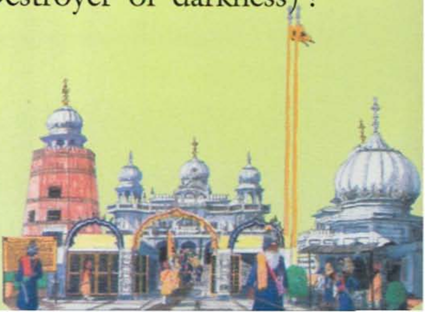
Pañjā̃ ta<u>kh</u>tā̃, sarbatt gurduāriā̃ dā
dhiān dhar ke bolo jī Vāhigurū!

Thinking of the Five Thrones
(seats of religious authority)
and all Gurdwārās, say,
'Vāhigurū (Wondrous Destroyer of darkness)'!

ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਕੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਜੀ,
ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਕੋ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਚਿਤ ਆਵੇ,
ਚਿਤ ਆਵਨ ਕਾ ਸਦਕਾ ਸਰਬ ਸੁਖ ਹੋਵੇ।

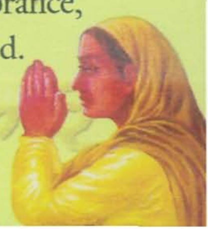
ਵਾਹਿਗੁਰੂ

Prithme sarbatt khālsā jī kī ardās hai jī,
sarbatt khālsā jī ko
Vāhigurū, Vāhigurū, Vāhigurū chit āve,
chit āvan kā sadkā sarab sukh hove.

Now it is the prayer of the whole Khālsā.
May the conscience of the whole Khālsā
remembers Vāhigurū, Vāhigurū, Vāhigurū
and in consequence of such remembrance,
may total well-being be bestowed.

ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਸਾਹਿਬ,
ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਰਛਿਆ ਰਿਆਇਤ,

Jahā̃ jahā̃ khālsā jī sāhib,
tahā̃ tahā̃ rachhiā riāit,

Wherever there are communities of the Khālsā,
may there be Divine protection and grace,

ਦੇਗ਼ ਤੇਗ਼ ਫ਼ਤਹ,
ਬਿਰਦ ਕੀ ਪੈਜ,

degh tegh fateh,
birad kī paij,

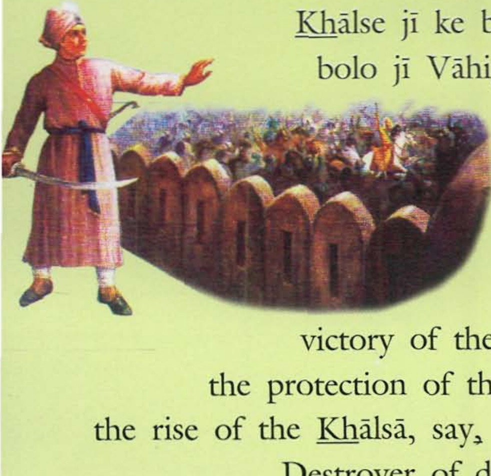
the pervelance of the basic needs
and of the holy sword,
protection of the tradition of grace,

ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ,
ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਹਾਇ,
ਖ਼ਾਲਸੇ ਜੀ ਕੇ ਬੋਲ ਬਾਲੇ,
ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ !

panth kī jīt,
srī sāhib jī sahāi,
Khālse jī ke bol bāle,
bolo jī Vāhigurū !

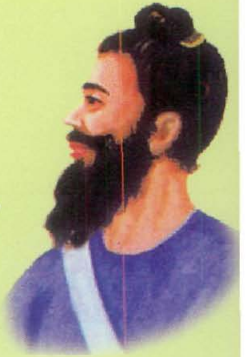
victory of the Panth,
the protection of the holy sword,
the rise of the Khālsā, say, 'Vāhigurū (Wondrous Destroyer of darkness)'!

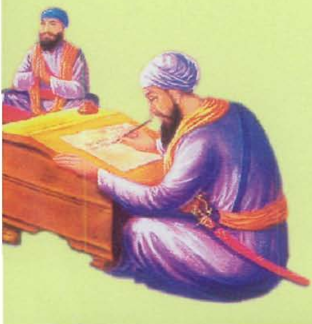
ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦਾਨ, ਕੇਸ ਦਾਨ,
ਰਹਿਤ ਦਾਨ, ਬਿਬੇਕ ਦਾਨ,

Sikhā̃ nū̃ sikhī dān, kes dān,
rahit dān, bibek dān,

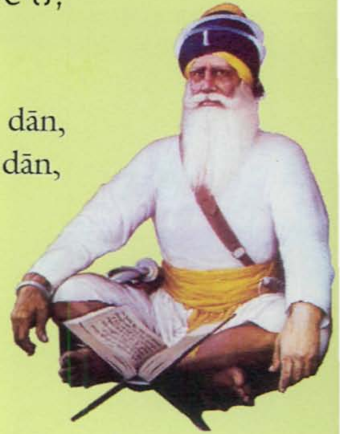

Unto the Sikhs the gift of the Sikh faith,
the gift of the untrimmed hair,
the gift of the discipline of their faith,
the gift of sense of wisdom,

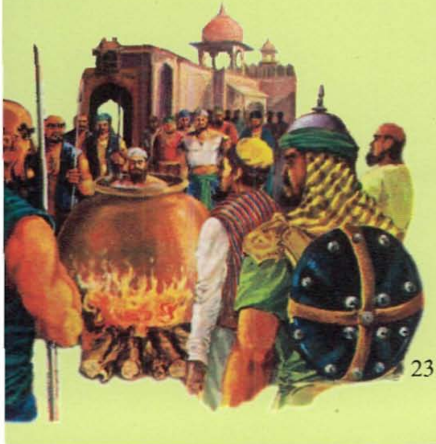
ਵਿਸਾਹ ਦਾਨ, ਭਰੋਸਾ ਦਾਨ,
ਦਾਨਾਂ ਸਿਰ ਦਾਨ ਨਾਮ ਦਾਨ,

visāh dān, bharosā dān,
dānā̃ sir dān nām dān,

the gift of trust, the gift of confidence,
above all, the gift of meditation of the Divine,

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ,
ਚੌਂਕੀਆਂ, ਝੰਡੇ, ਬੁੰਗੇ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ,
ਧਰਮ ਕਾ ਜੈਕਾਰ, ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ !!!

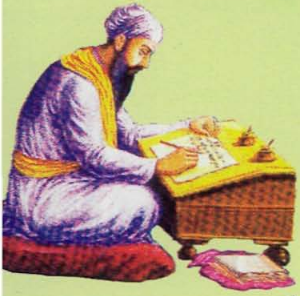
Srī Amritsar jī de ishnān,
chaunkīā̃, jhanḍe, bunge jugo jug aṭal,
dharam kā jaikār, bolo jī Vāhigurū!!!

bath in Srī Amritsar (holy tank at Amritsar),
may hymns-singing missionary parties, the flags,
the mansions, abide from age to age;
may righteousness reign supreme, say, 'Vāhigurū
(Wondrous Destroyer of darkness)'!!!

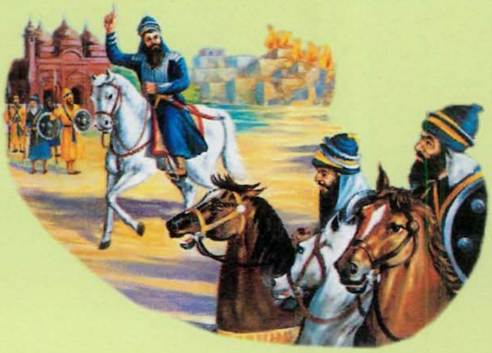

ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨੀਵਾਂ,
ਮਤ ਉੱਚੀ,
ਮਤ ਦਾ ਰਾਖਾ
ਆਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ !

Sikhā̃ dā man nīvā̃,
mat uchchī,
mat dā rākhā
āp Vāhigurū !

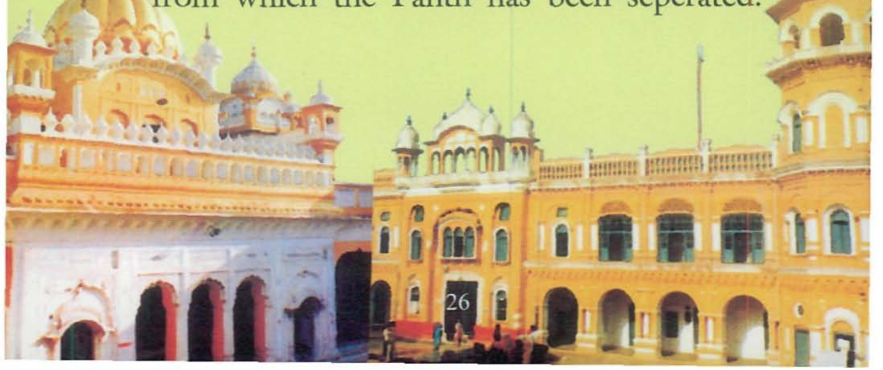

May the Sikhs be imbued with
humility and high wisdom,
may Vāhigurū guard its understanding!

ਹੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਪਣੇ ਪੰਥ ਦੇ ਸਦਾ ਸਹਾਈ ਦਾਤਾਰ ਜੀਓ !
ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੰਥ ਨੂੰ ਵਿਛੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,
ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਦਾਨ
ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਬਖ਼ਸ਼ੋ।

Hei akāl purakh āpaṇe pañth de sadā sahāī dātār jīo!
Srī Nankāṇā Sāhib te hor gurduāriā̃ gurdhāmā̃ de,
jinhā̃ ton pañth nū̃ vichhoṛiā giā hai,
khullhe darshan dīdār te sevā sambhāl dā dān
Khālsā jī nū̃ bakhsho.

O' Immortal Being, eternal helper of His Pañth,
benevolent Lord ! bestow on the Khālsā the
beneficence of unobstructed visit to and
free management of Nankāṇā Sāhib and
other shrines and places of the Gurū
from which the Pañth has been seperated.

ਹੇ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮਾਣ, ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਦੇ ਤਾਣ,
ਨਿਓਟਿਆਂ ਦੀ ਓਟ, ਸੱਚੇ ਪਿਤਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ !
ਆਪ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ .... ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਜੀ।

Hei nimāṇiā̃ de māṇ, nitāṇiā̃ de tāṇ,
nioṭiā̃ dī oaṭ, sachche pitā, Vāhigurū !
Āp de hazūr .... dī Ardās hai jī.

O' Lord, the honour of the humble,
the strength of the weak,
aid unto those who have none to rely on,
True Father, Wondrous Destroyer of darkness !
we humbly render to you ....

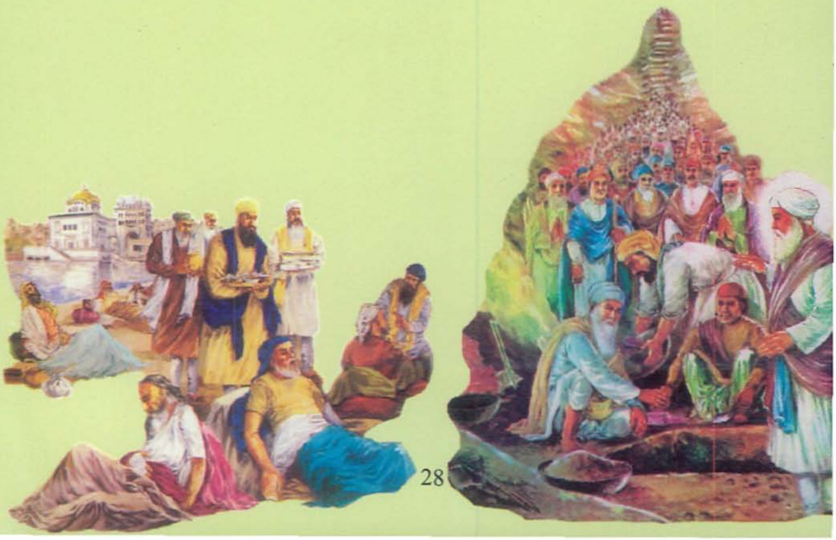

ਅੱਖਰ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਮਾਫ਼ ਕਰਨੀ।
ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ਕਰਨੇ।

Akhar vādhā ghāṭā bhull chukk māf karnī.
Sarbatt de kāraj rās karne.

Pardon any impermissible additions,
omissions, errors, mistakes.
Fulfil the purposes of all.

ਸੇਈ ਪਿਆਰੇ ਮੇਲ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਿਲਿਆ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਚਿਤ ਆਵੈ।

Seī piāre mel,
jinā̃ miliā terā nām chitt āve.

Grant us the association of those dear ones,
on meeting whom one is
reminded of Your Name.

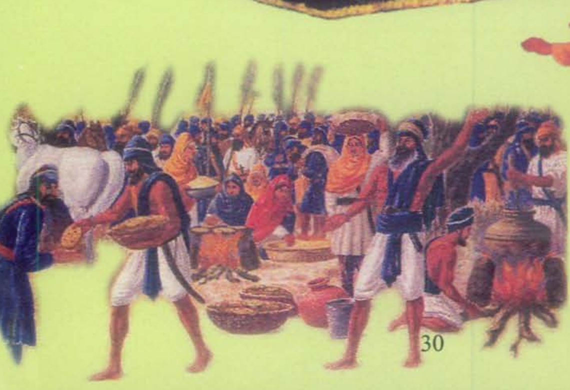

ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ,
ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ।

Nānak nām chaṛhdī kalā,
tere bhāṇe sarbatt dā bhalā.

O' Nānak, may the Nām (Holy)
be ever in ascendance !
In His will may the good of all prevail.

Ardās

Ardās, supplication and recollection, is the ritual prayer which Sikhs, individually or in congregation, recite morning and evening and in fact whenever they perform a religious service and at the beginning and conclusion of family, public or religious functions.

Ardās is not inscribed in the Gurū Granth Sāhib. It is an evolute of the community's heart in prayer over the centuries.

Broadly, Ardās consists of three parts. It starts with the rememberance of the Ten Masters and the Eternal Gurū, Srī Gurū Granth Sāhib, in which resides the spirit of all the Ten Gurūs (Prophet-Teacher). The second part is a recital of Sikhs' deeds of dedication and sacrifice. Thus, Ardās encapsulates the Sikh history, but transcending the time and space setting. The third part comprises words improvised to suit any given occasion.

After the initial invocation, Ardās goes on to recount and reflect upon the memorable acts of the community's martyrs and heroes - men of unanswering resolution and fortitude, who upheld their faith with their sacred hair unto their last breath.

History has been continually contributing to Ardās with the result that, along with the martyrs of the Gurūs period and of the periods of persecution following, it recalls those of the Gurdwārā reform movement of the 1920's and those who laid down their lives for the sake of their faith at the time of the

partition of the country in 1947.

The prayer for the privilege of a dip in the sacred pool at Amritsar as well as for the preservation of the Panth's choirs, banners and mansions has historical echoes. These lines in Ardās bears witness to the Sikh's deep attachment to their places of worship.

It also asks for the specific boons of holy discipleship, a life of restraint, fine judgement and faith and a firm and confident attitude of mind aspired by the holy Name.

Ardās enshrines in its text the community's aspirations at various periods of its history and enables the devotees to unite in a brotherhood of faith over the centuries, transcending time. These aspirations are couched in expressions coined by minds saturated in faith. After recounting the deeds of faith and sacrifice over the expanse of time, the congregation recounts Sikh places of worship over the expanse of space. Thereafter, prayer is made for and on behalf of the whole community, seeking the Lord's protection and grace for the entire Khālsā, ending with a supplication for universal well being.

THE SIKH PRAYER

ਅਰਦਾਸ

The Sikh Prayer
ARDĀS

Compilation & Design:
Baljit Singh, Inderjeet Singh

Edited by:
Principal Narinder Pal Singh

Design & Published by :
Sikh Foundation
P.O. Box : 3627 Lajpat Nagar,
New Delhi-24, (India)
Tel.: **9810567300, 9811567640**
Website : www.sikhfoundation.in
E-mail : sf1999@rediffmail.com

ISBN : 978-81-7873-035-6

SIKH FOUNDATION